

Planter til et vådt miljø skal udvælgelse med større opmærksomhed, og bliver ofte meget frodige.

Giv haven et "VILDT" LOOK

Havearkitekten giver gode råd her på tærsklen til havesæsonen.
Den vilde have er en gevinst for både tegnebogen og miljøet

AF KIRA REITER, HAVE- OG LANDSKABSARKITEKT I
BREDBALLE HAVE- OG ANLÆGSSERVICE A/S

At skabe en vild have handler ikke om at "lade stå til", så ukrudtet vokser op til begge ører. Det handler om at arbejde med naturen og bruge planternes naturlige egenskaber til at skabe drømmehaven. Ordet "vild" har oprindelig rødder i "fri vilje", og det vilde kommer til udtryk ved at lade planter udfolde sig i harmoni med eget udtryk og ved at undgå stor menneskelig indblanding. Med andre ord handler det om at skabe en naturlig have og lade planterne klare sig selv, der hvor du placerer dem.

Kend din plante

Men hvordan overvinder man så lige den skræk det er at slippe kontrollen og stole på,

at planterne er bedre til at passe sig selv, end vi er til at passe dem?

Det gør man ved at begynde at iagttage planter. Her vil man se hvor forskellige planter er, alt efter hvor de naturligt hører hjemme. Ligeledes vil man se, at planter har udviklet forskellige karakterer, der står i forbindelse med deres oprindelse. Derfor klarer nogle planter sig bedst i et vådt miljø, mens andre klarer sig bedst i et skovmiljø. Man kan supplere sine iagttagelser med viden fra plantebøger og andre plantekenders mange erfaringer med planter i deres naturlige miljøer.

Ved at sætte sig bare lidt ind i den grønne verden, åbner der sig en ny forståelse. Her vil man erfare, at planter er "intelligente" væsner, der konstant forsøger at tilpasse sig omgivelserne, er meget fleksible og hele

tiden er i "dialog" med miljøet. Og det er netop disse økologiske "hemmeligheder" vi prøver at afsløre, så vi kan bruge dem i vores design af haven.

Kend dit sted

I en vild have er det vigtigt at kende planterne, men i lige så høj grad er det vigtigt at kende det sted, man gerne vil placere planterne. Grunden er ganske enkelt, at kernen i en vild have er en tilpasning mellem plante og sted.

Kun i meget sjældne tilfælde og under ekstreme forhold, som man finder i f.eks. ørkenen, kan det være svært at finde planter med passende egenskaber. I de fleste tilfælde vil man kunne finde planter med de egenskaber, der matcher et bestemt sted. Det gælder planter, der fungerer i fuld sol, komprimeret

Planter til tørre og udsatte steder bliver sjældent særlig store og passer derfor godt til stenbedet.

jord og under stort slid, til planter, der kan klare hård blæst og dyb skygge.

Et bæredygtigt alternativ

Den vilde have bliver mere og mere populær, og grunden er primært, at det er et bæredygtigt og spændende alternativ. Her er planterne sunde og levedygtige i sig selv og kan klare sig uden kemi og med meget lidt vanding, hvilket stimulerer en bevidsthed om, at vi skal passe på vores ressourcer, så også de kommende generationer har glæde af naturens gaver. På det rette sted vil planterne desuden have en meget større chance for at klare kampen mod ukrudtet og gødningen kan minimeres. En vild have er derfor en gevinst for både miljøet, pengepungen og ryggen.

Dit personlige udtryk

Når alle kvalitetene nu er trukket frem, skal du huske at skrive dig bag øret, at en vild have ikke er natur, men at den er naturinspireret. Den vil aldrig kunne klare sig selv, så længe man ønsker et personligt præg.

Det handler derfor stadig om at sammensætte farver og former til et smukt udtryk, men det smukke handler knap så meget om store, prangende blomster og mere om at finde en balance og ligevægt på stedet.

Det kan tage tid at sætte sig ind i, og det kan tage tid at designe. Når det hele så er gennemtænkt, er det blot starten på den vilde have, hvor du hele tiden må evaluere virkelighed og drømme. Til gengæld bliver haven et utroligt levende rum, og skønheden og frodigheden vil trives hvor planterne udfolder sig naturligt i forhold til sted og funktionen.

En vild have er derfor en have i proces, der ikke går efter det statiske udtryk, men efter det dynamiske og som giver plads til overraskelser. Der er af samme grund ingen garanti for, hvad der vil ske, men der er garanti for, at du vil opleve en forandring med din have, og at du vil opleve en forandring i dig selv. Fra at være haveejeren med sprøjten bliver du den opmærksomme mester i naturlig balance og forståelse for naturens egen vilje.

Til almindelig havejord er der et stort udvalg af planter man kan sammensætte.